

Čas pivoňek

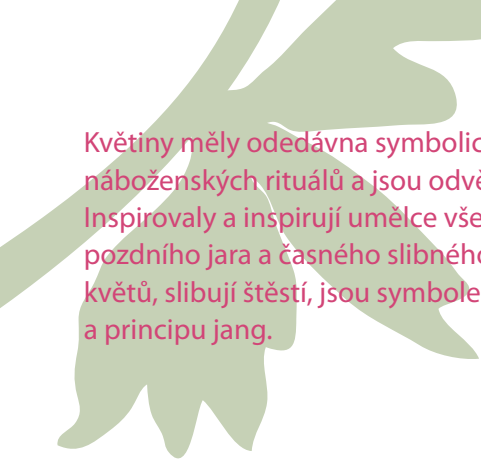
Pro jarní návštěvy expozice Umění Asie v paláci Kinských jsme vám připravili itinerář k samostatné prohlídce vybraných děl, na kterých uvidíte jednu z nejčastěji zobrazovaných květin v asijském umění.

Stařík s pivoňkou

*Stařík s bohrým úsměvem
a s kytkou ve vlasech
- uprostřed šedin ten květ
cítí se asi málo poctěný –
škokbrtá si to domů
pěkně v náladě.
To se oí,
lidé se mu smějí,
ale perlové závěsy
jíž předeu se zdvihají
na deset míl.*

Su Tung-pcho

Květiny měly odedávna symbolický a magický význam. Byly součástí náboženských rituálů a jsou odvěkým symbolem vyjádření citů a lásky. Inspirovaly a inspirují umělce všech oborů. Pivoňky kvetou krátce, v čase pozdního jara a časného slibného léta. Pivoňky, obzvláště s červenou barvou květů, slibují štěstí, jsou symbolem síly, bohatství, prosperity, nadbytku a principu jang.

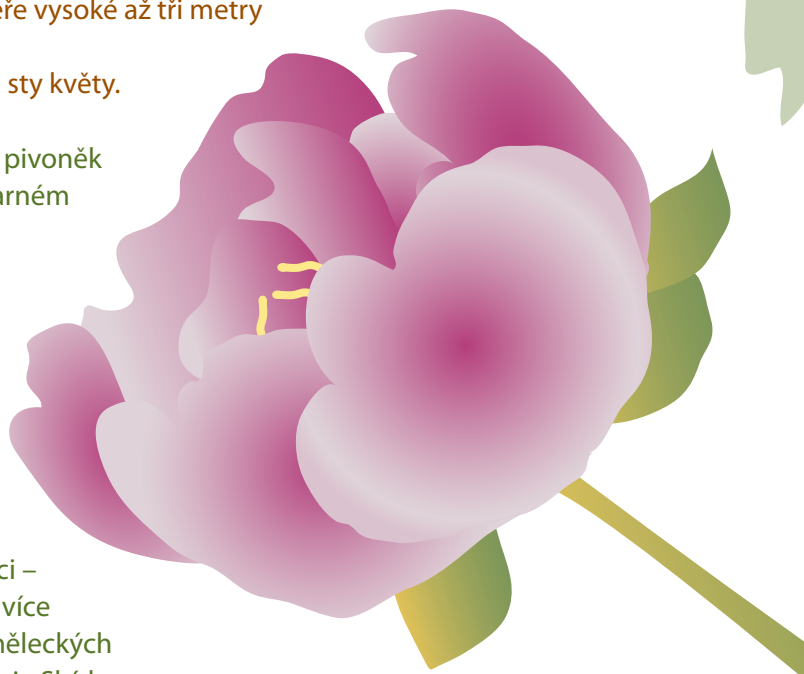
Dřevité pivoňky jsou v Číně symbolem jara a královnou květin. Obdobně jako mýtický Fénix byl považován za krále ptáků a pivoňky za jeho ministryně. Traduje se, že v císařské zahradě Letního paláce kvetly tisíce dřevitých pivoněk. Ve staré Číně prý dřevité pivoňky dosahovaly ceny 3 kg zlata za jedinou rostlinu. Cenné dřevité pivoňky tvořily součást věna bohatých nevěst a v zámožných rodinách se dědily z generace na generaci. Pivoňky, které se těšily ochraně čínského císaře, nesly poetická jména (Tančící zelený lev, Smaragdový motýl, Vůně požehnaného nebe aj.). Dřevité pivoňky byly v Říši středu považovány za nejvýznamnější okrasné keře a mají přibližně stejný kulturní význam jako v Evropě růže. Historie jejich pěstování sahá v Číně do doby před dvěma tisíci lety. Pěstováním pivoněk se proslavilo především město Luo-jang.

Ve všech dobách hrály dřevité pivoňky důležitou roli v literatuře, malířství a stavitelství. Zobrazení dřevitých pivoňek v malířství a v uměleckém řemesle (keramice, tapiseriích a tkaných látkách, z nichž se vyráběla například dvorská roucha) nacházíme v muzejních sbírkách datované do období několika staletí.

V Japonsku plané dřevité pivoňky nerostou. Dřevité pivoňky přivezli buddhističtí mniši z Číny do japonských chrámových zahrad, kde tyto květiny důkladně střežili a byla jim věnována nevšední péče. V japonských chrámových zahradách můžeme spatřit staré pivoňkové keře vysoké až tři metry o šířce osmi metrů a s dvěma až třemi květy.

V zahradách je čas pivoňek krátký, ale ve výtvarném umění je můžeme obdivovat kdykoli. V malbě, grafice a v uměleckém řemesle svou krásu - zachycenou čínskými, japonskými a korejskými umělci - dávají na obdiv ve více než dvou stech uměleckých dílech, které spravuje Sběrka orientálního umění NG.

Putování za pivoňkami začíná.....

V expozici Umění Asie jsou v současné instalaci vystaveny nejméně tři desítky vyobrazení dřevitých pivoňek. 16 z nich jistě najdete s tímto itinerářem na výpravě za asijským uměním. Vystoupáme do buddhistického nebe, půjdeme do hor, navštívíme staré japonské porcelánky, klášterní i palácové interiéry.

1. patro

ČÍNSKÉ BUDDHISTICKÉ UMĚNÍ I.

SÁL 9

První top naší výpravy – nejstarší zobrazení pivoňky z 15. století v expozici

Apsarasy s rudými pivoňkami, nástěnná vitrína 1 a 2, Vm 5643

Oba fragmenty nástěnné chrámové malby zachycují božské tanečnice apsarasy. Vznášejí se v mracích a pohrávají si s květy červených pivoňek, které mají také vpletené do dlouhých vlasů. Apsarasy se často objevují jako doprovodné postavy hlavních božstev na oltářích nebo na vyobrazeních buddhistického ráje.

ČÍNSKÉ DEKORATIVNÍ UMĚNÍ

SÁL 14

**Láhev s motivem
květin a motýlů,** Vu 403,
č. 1. velká vitrína, horní police

Párové čtyřboké vázy,
Vu 2617, č. 6., tamtéž na dně vitríny

Mísa s laločnatým okrajem s motivem rozvilin a listy s květem pivoňky, Vu 3043, vitrína modrobílý porcelán, č. 7

Osmiboká zásobnice s motivem zahrady, Vu 2911, vitrína 3, č. 2

Pár zásobnice cubo s víkem a dekorací fénixů, Vu 4074, vitrína 6, pětibarevný porcelán, č. 11 vlevo

Velká zahradní svítlna s motivem úponků karagusa, Vu 161, solitér

Dóza s víkem s květy pivoňek, chryzantém a motýlů na zelenomodrém třpytivém pozadí, Vu 4096, vitrína 8, umění japonského kovu (vlevo od dveří), č. 4

Velká dekoráční váza s motivem jeřába na skalce, Vu 4065, solitér

ČÍNSKÁ KERAMIKA

Zásobnice s víkem s motivem květin a ptáků, Vu 2789, dno vitríny 4, monochromní a barevný porcelán dyn. Čching, č. 13

Mísa s motivem pivoňek, Vu 2704, na zdi č. 1

Mísa pchan, Vu 2908, na zdi č. 4

Velká mísa s blahopřejnými motivy, Vu 2910, na zdi č. 3

Druhý top naší výpravy – dvoubarevná pivoňka

Růžové pivoňky,

1688, Jün Šou-pching, Vm 5757

Úředník, krajinář nebo malíř květin? Jün Šou-pching se narodil do chudé rodiny, a tak se nemohl i přes své nadání stát úředníkem. Proto se začal věnovat umění. Poté, co uviděl Wang Chuejovy krajiny, pochopil, že se mu v krajinomalbě nemůže vyrovnat. Zaměřil se proto na studium květin, ptáků, hmyzu a bambusů. Napodoboval tzv. techniku „bez kostí“ slavného umělce 11. století, Sü Sia. Jün Šou-pching používal výrazných barev a jeho styl byl živý.

Detailní vykreslení okvětních lístků pivoňek obohatil o jemně lavírované barvy, které dodávají květům kromě plastičnosti a prostorové hloubky také svěžest a přirozenou křehkost.

2. patro

UMĚNÍ KOREJE

SÁL 20

Seladonové plivátko s rytým dekorem pivoňek, vitrína 4, seladony období Korjo, č. 13

ATELIÉR / místo k odpočinku a výtvarným hrátkám

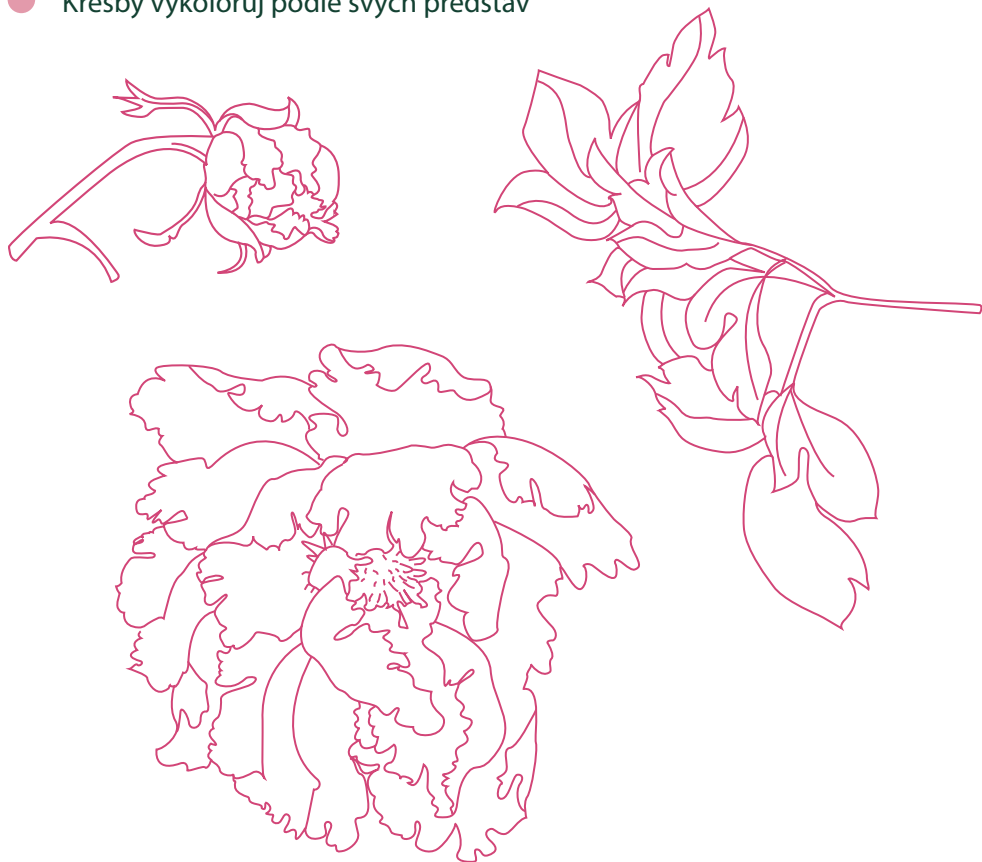
SÁL 21

Hmatové expozice Japonská skulptura a Korejská keramika.

Mísa s dekorem pivoňek,
Vu 4356

Uýtvarná etuda v ateliéru

- Kresby vykoloruj podle svých představ

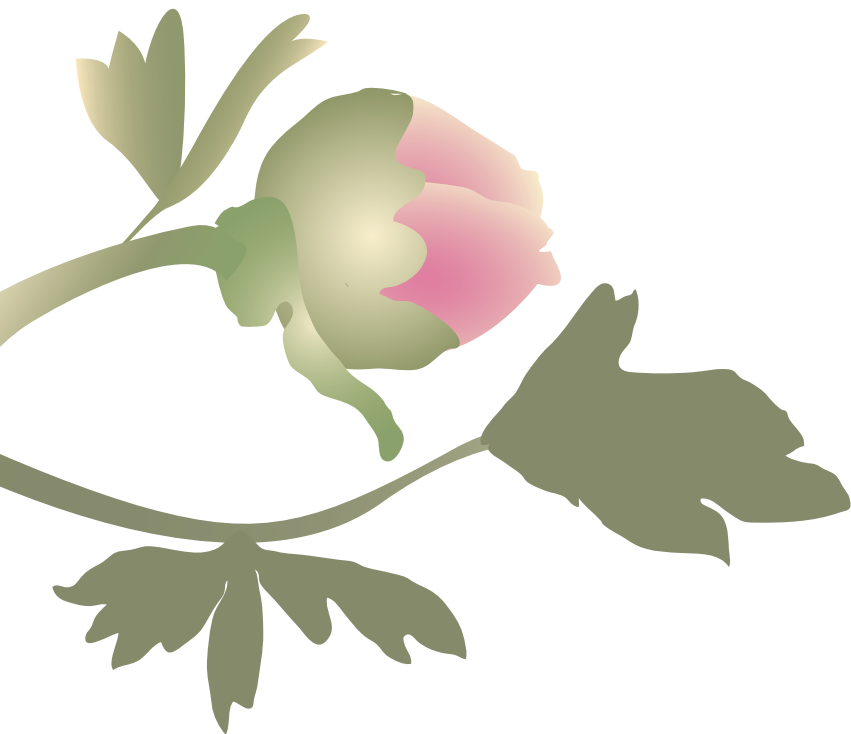
Uýtvarná etuda na doma

- Jednotlivé části rostliny obkresli a sestav do kompozice. Inspiraci získáš ze závěsného svitku Růžové pivoňky od čínského malíře Jün Šou-pchinga v sále 17.

Na pivoňkách jsou dva broučci.
Vidíš je?

LEKTORSKÉ ODDĚLENÍ SBÍRKY ORIENTÁLNÍHO UMĚNÍ NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE SE TĚŠÍ NA SETKÁNÍ S VÁMI PŘI NĚKTERÉM ZE SVÝCH POŘADŮ V PALÁCI KINSKÝCH.

ZDROJE

Terese Bartholomew: Hidden meanings in Chinese Art. Asian ArtMuseum of San Francisco, 2006.

Gerda Tornieport: Pivoňky. www.rebo.cz.

Katalog NG, L. Kesner, ed.: Mistrovská díla asijského umění ze sbírek Národní galerie v Praze, 1998.

Katalog NG, M. Pejčochová: Mistři čínské tušové malby 20. století ze sbírek Národní galerie v Praze, 2005.

*Sbírka orientálního umění Národní galerie v Praze, palác Kinských,
Staroměstské nám. 12, 110 15 Praha 1.*

NÁMĚT A TEXT: Gabriela Šimková. **GRAFICKÁ ÚPRAVA:** Zuzana Sommernitzová.

COPYRIGHT: Lektorské oddělení Sbírký orientálního umění Národní galerie v Praze,
Expozice Umění Starého světa, Umění Asie.

INFORMACE A REZERVACE: www.ngprague.cz, e-mail: asiaedu@ngprague.cz
nebo na telefonu se záznamníkem: +420 222 315 205.